

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА ПОНАД УСЕ!

Видання Історичного клубу “Холодний Яр”

2024 рік
Листопад
Число 11 (465)

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Вір перевіреном, цінуй вірних

Передплатний індекс 33545

ОТАМАН МИХАЙЛО МАЛАШКО ЗНОВУ В СТРОЮ

4 листопада 1885 р. в с. Георгіївці (тепер Мар'їнської міської громади Покровського р-ну Донецької обл.) народився Михайло МАЛАШКО, член Центральної Ради, заступник комісара Донецького басейну від УНР, отаман Вільного козацтва Луганська (1917 – 1918), отаман куреня Донецького кряжу (1918 – 1919), отаман Катеринославського коша повстанських козацьких військ Армії УНР (1919).

“Пізнати власну історію!” – так ультимативно я назвав передмову до книги “Отамани Гайдамацького краю: 33 біографії” (Київ: Правда Ярославичів).

Писав я книгу в 1998 році. Вийшла вона наступного року. Прологом до неї стали збірка “Кость Блакитний, отаман Степової дивізії” (1997) та опублікований у Дніпропетровську 1994 р. “Отчет Екатеринославской губернской ЧК с 1.01.1920. по 1.11.1921.”. До мене цей “Отчет...” дійшов не одразу, очевидно в 1998 році. Було там про боротьбу ЧК проти багатьох отаманів, зокрема й Михайла Малашка (Мелашка).

“...Мелашко, по професії, як он пише в своїй анкеті, «фершал», став популярним отаманом партизанського отряда... – стверджували чекісти. – Этой популярности способствовала его личная храбрость и, бесспорно, административные способности... Он стал рассказывать циркуляры вол- и сельисполкомам о том, чтобы на всей Украине существовала «украинська мова», и вводил в школах обучение на Украинском языке”.

“О! Так це мій герой!” – подумав я. Бо ж до книжки про 33 отаманів вирішив брати лише борців за національну Україну.

Найбільше мене вразив драматично-оптимістичний епізод, коли росіяни під конвоем відправили Михайла Малашка до штабу 4-ї армії. “Здесь проявляются способности Мелашко, о которых сказано выше, – читаємо у тому ж документі, – он сумел 4-х конвоиров из семи его сопровождавших привлечь на свою сторону, а те убили трех остальных и вместе с Мелашко бежали”. Неймовірно! Так це ж герой з героїв! Про нього можна пригодиницькі фільми знімати!

Чекісти стверджували, що Михайло Мелашко “собственноручно убивал и мучил людей”. І це мені було до серця. Я вже знав від Юрія Горліса-Горського, що “гуманізм до ворога породжує нові українські жертви”.

Історичний клуб “Холодний Яр” почав шукати нові документи-свідчення про діяльність легендарного отамана, члена Центральної Ради. Олександр Маслак, член нашого клубу, на мое прохання наприкінці 1990-х пішов у ЦДАВО України. Серед іншого він знайшов невідомий документ про Михайла Малашка, у якому стверджувалося, що отаман воював під національним прапором з написом: “За землю і волю – борітеся – поборете”. А по-

літику провадив у “широко Українському ма[с]штабі, уникаючи яких би то не було партійних суперечок, об'єднуючи всіх, хто йде проти білих” (ЦДАВО України. – Ф. 1824. – Оп. 1. – Спр. 21).

Вразило мене й визнання більшовиків, що саме виступ отамана Малашка проти “совєтської влади” (насправді влади чужинців) “послужил сигналом открытого выступления партизанских отрядов” у 1920 році. “Несмотря на то, что мелкие и даже крупные партизанские отряды подвергались рассеянию и истреблению со стороны Красной армии в период месяцев май, июнь, июль и август 20 года, повстанчество ширится и растет, принимая эпидемический характер, – засвідчували чекісти. – Выплывают все новые и новые отаманы...” Тобто саме Малашко запалив вогонь грандіозного повстання на Півдні України в 1920-му!

2004 року у ЦДАВО я знайшов спогад його молодшого брата Миколи (і його фотографії). Микола – козак Катеринославського повстанського коша та Армії УНР, учасник боїв, в одному з яких дістав поранення у груди.

Його спомин “Анархисти” (ЦДАВО України. – Ф. 3795. – Оп. 5. – Спр. 78. – Арк. 102 – 103 зв.) став джерелом до моїх нарисів “Повстанець Микола Малашко” та “Любов і ненависть Трифона Гладченка”. Ось уривок з останнього: “Взяти до рук зброю Трифона Гладченка змусив біль за страждання українського народу, – стверджував Микола Малашко. – Гладченко розумів, що тільки любов'ю не визволити свого народу з російської неволі. Тому й синові своєму заповідав не лише любити українців, а й ненавидіти їхніх ворогів. І син змалечку знав, що росіяни – вороги і що їм треба мститися” (Коваль Р. Багряні жнива Української революції. – Київ: Український письменник, 2005. – С. 231 – 232).

Сила!

Свідчення Миколи Малашка гарно свідчать про його старшого брата, який напевно був для молодшого прикладом. Мабуть, і сформував ці думки.

Нарис “Повстанець Микола Малашко” можна прочитати у книзі “Багряні жнива Української революції” (с. 279 – 281).

Коли у 2019 – 2020 рр. ми разом з Юрієм Юзичем готували книгу “Полковник Болбочан. Спогади, свідчення, документи”, я ще раз переконався, що перше враження про Михайла Малашка було правильне. У виданні про Болбочана ми опублікували спогади Бориса Монкевича “Оборона Катеринослава” – про оборону цього міста наприкінці січня 1919 р. силами Богданівського полку та бронепотяга отамана Михайла Малашка.

“На залізниці курсував бронепотяг із залогою, здається, від Куріня донецького кряжу, – писав сотник Монкевич. – Курінем цим командував військовий фершал (фельдшер. – Ред.) [Михайло] Мелашко – легендарно хоробра людина. Разом з ним курінь виявляв велику бойову силу, [але] без свого отамана курінь був зером (нулем. – Ред.). (...) Отаман [Михайло] Мелашко з броневином і його ослоною виявляв чудеса хоробрості. Він був тим магнетом, що електризував своїх людей до чину. Але треба було отаманові Мелашкові піти на перев'язку (він був ранений у бок) до перев'язочного пункту, аби перебандажувати свою ногу, як броневинок з цілою залогою панічно залишив позиції і тікав. Стрілою вилітав отаман, не докінчивши перев'язки, назустріч своїм козакам.

– Дітки, хлопчики мої, не тікайте, я тут, з вами, – кричав їм назустріч отаман, шкандибаючи на раненій нозі.

І тільки зобачивши свого отамана, «дітки» затримувалися і знову йшли з ним уперед.

– О Господи Боже, навіть перев'язки не дадуть зробити, – говорив отаман, зітхаючи”.

Радію, що 25 років тому я повернув цього легендарного вояка у свідомість нашого народу. Нехай він і зараз, у час лютої війни, піднімає на боротьбу наших “діток”, нехай “електризує” їх “до чину”, а вони нехай завершать справу свого хороброго батька-отамана!

Козакам Січеславщини слава!

Роман КОВАЛЬ

На світліні – Микола Малашко, молодший брат Михайла Малашка.

Довідка. МАЛАШКО Микола Васильович (5.12.1898, м. Мар'їнка Маріупольського пов. Катеринославської губ., тепер м. Мар'їнка Покровського р-ну Донецької обл. – ?). Вільний козак, повстанець, інженер-економіст; організатор Вільного козацтва Торецької Січі (1917) та Вільного козацтва Донецького басейну, голова Луганської повітової ради, заступник голови Академічної громади УГА в Подєбрадах, професорський стипендіат УГА (5.06.1927 – 13.12.1930); звання – козак Катеринославського повстанського коша та Армії УНР.

КРАСА ПРАВИЧНА МИХАЙЛА ГОРЛОВОГО

17 жовтня – черговий день зйомок документального фільму про геніального скульптора Михайла Горлового, який навесні 2024 р. навки покинув улюблену Україну.

Ми знімали Михайлові роботи у Трипільлі, Зікрачах та Обухові. Оператор Юрій Дереневський здійснив зйомки експозицій трипільської культури у Трипільському етноісторичному комплексі, Київському обласному археологічному музеї та робіт Горлового в Обухівському краєзнавчому музеї ім. Юрія Домотенка (щира подяка її працівникам за сприяння!).

біля пам'ятника жертвам геноциду українського народу, який подарували селу Михайло Горловий та ініціатор побудови Антін Коломієць, я розповів про урочисте відкриття цього пам'ятника влітку 2009 року – за участі “Хорей козацької” Тараса Компаніченка, кобзаря Тараса Силенка, поетеси Тетяни Лемешко та багатьох інших діячів української культури. Цю подію для каналу “Культура” зафільмував Олександр Домбровський (назва передачі “Свічами хилить воскові дні”).

В Обухівському краєзнавчому музеї ім. Юрія Домотенка оператор

Взяли інтерв'ю в молодого художника Ярослава Ткаченка з Трипільля про свого вчителя. Зняли сцену, як дитячі руки ліплять глину, і самого хлопчика – цю ідею нам підказав режисер Олександр Муратов. А реалізував її Артем Пигида, учень 4-го класу трипільської школи, на перервах у якій усі розмовляють українською – як і школярі, і вчителі!

У Трипільлі зафільмували пам'ятники Михайла Горлового “Тисячоліттю Трипільля” (співавтор Олександр Фурман) та відкривачеві трипільської археологічної культури Вікентію Хвойці. А в с. Зікрачах,

зафіксував роботи Михайла Горлового та його дочки Лесі “Діва Трипільля”, а також погруддя письменника Григорія Косинки, якого хижка Москва розстріляла в 1934 році. Косинка – двоюрідний дід Михайла Горлового, його духовний орієнтир.

Робота наша триває. А поки фільм вийде у світ, читайте книгу Михайла Горлового “Краса правична”, яка напередодні його смерті вийшла у Видавництві Марка Мельника.

Роман КОВАЛЬ

“ЗАКОННЕ МІСЦЕ УКРАЇНИ – В НАТО”

Так вважає Марк Рютте, генсек НАТО. “Мій пріоритет, – сказав він, – посилити нашу підтримку України і ще більше наблизити її до НАТО. Тому що не може бути тривалої безпеки в Європі без сильної незалежної України. Ми маємо забезпечити цю підтримку і в майбутньому”.

Цитата дня

РІДНЕ
НЕ МОЖЕ БУТИ
НЕПЕРСПЕКТИВНИМ.

Ірина ФАРІОН,
борець за волю України

УКРАЇНА СТАЛА СИЛЬНІШОЮ!

8 жовтня в родині козака “Вовків Да Вінчі” та Історичного клубу “Холодний Яр” Михайла Купчина народився Ромчик.

Перед тим його дружина Вікторія (!) обдарувала свого коханого і наш народ трьома дівчатками – Надією, Ганнускою (обидві в “Бойових мурахах”) і Марійкою (4 роки).

5 жовтня Надійка була в Холодному Яру – разом з нами та своїм дядьком Андрієм Купчином, веду-

чим Літературно-музичної сцени на нашому святі.

Радіємо разом!
Вікторії щира подяка!
Просимо брати з неї приклад. І з Михайла також!

Козакам і козачкам Купчинам бажаємо щасливої долі в Самостійній Україні!

Від імені Історичного клубу
“Холодний Яр”
Роман КОВАЛЬ

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

РАДІСНЕ СВЯТО ПОКРОВИ В ХОЛОДНОМУ ЯРУ

1 жовтня у привітанні з Днем захисників і захисниць України президент Володимир Зеленський жодного разу не згадав Покрову... Але ми не забули! І святкуємо її! Та ще й у Холодному Яру!

Святкували 5 жовтня, бо ж свята субота!

Уранці 5 жовтня біля брами Мотриного монастиря урочистий настрій створив кобзар Василь Лютий піснею “У Холоднім Яру”.

У почесній варті стояли черкаські пластуни та юні козаки і козачки військово-патріотичного клубу “Бойові мурахи” із селища Чорнобай (керівник Михайло Купчин).

Історичний клуб “Холодний Яр” урочисто відкрив нову меморіальну дошку. На старій, демонтованій, було зазначено, що “Мотроненський” монастир відвідували “генералісімус О. Суворов, поет О. Пушкін, композитор П. Чайковський...”. А на новій дошці починається зі слів: “Тут молилися гетьмани України”. Серед іншого важливого на дошці зазначено: “У 1919 – 1920 рр. тут формувався полк гайдамаків Холодного Яру під проводом Василя Чучупака та Юрія Горліса-Горського, який оспівав боротьбу холодноярців”.

Ініціював подію Роман Коваль, а встановив разом з холодноярськими козаками Богдан Легоняк. Наша дошка – це провісник, що монастир стане українським. “Але звертаю увагу, – сказав Роман Коваль, який він урочистий мітинг, – що черниці сховали стару дошку, мабуть, щоб ніхто її не пошкодив. Тепер, очевидно, зберігатимуть в очікуванні повернення советської влади – щоб монастир перетворився в «руську обитель»”. Ведучий попросив Леся Островську і Богдана Легоняка зняти покривало, відкривши світлим козацьким очам дошку.

Протоіерей ПЦУ Василь Циріль освятив її.

Роман Коваль подякував панотцю та висловив надію, що нинішня подія наближає той час, коли о. Василь Циріль освятить і весь монастир та стане настоятелем чоловічого, військового, козацького Мотриного монастиря... “І тут доживатимуть віку святі наші козаки, які в боротьбі з ворогом лютим дістали поранення, стали інвалідами...”

Після цього Роман Коваль, Леся Островська і Богдан Легоняк урочисто вручили о. Василю Цирілю посвідчення та знак Історичного клубу “Холодний Яр”.

Ведучий із вдячністю згадав імена меценатів цієї дошки. Серед них – козаки і козачки Історичного клубу “Холодний Яр” – Тетяна Купріянець, Леонід Ключніков, Максим Лободзінський, Мілана Бельмега, Олег Голуб, Віра Мазурок, Богдан Легоняк, Микола Гребінник, Роман Коваль, Максим Селюзкін, Сергій Коваль, Євген Чубук та інші друзі – Володимир Гребінник, Валентина Коваленко, Анатолій Балюк, Віктор Кривуля, Іван Кравцов, Олег Ситюк, Геннадій Антіпов, Володимир Гонський, Юлія Мирвода, Ірина Оксинь, Леся Козенко, доктор історичних наук Василь Яблонський, військово-службовці Вахтанг Кіпіані та Ігор Бабіченко – двоюрідний правнук ос-

тання отамана Київщини Косаря (Пилипа Драника).

Про важливість події говорили у своїх промовах Богдан Легоняк, Євген Чубук та Людмила Григорчук (начальниця відділу освіти, культури, охорони здоров'я та спорту Черкаської районної адміністрації), а народна артистка України Світлана Мирвода пречудово виконала пісню “Як рушали козаченьки” (сл. Бориса Списаренка за участі Світлани Мирводи, муз. Б. Списаренка, обр. Віктора Лісовола і Тараса Силенка).

Потім козацтво вшанувало могили сотника полку гайдамаків Холодного Яру Івана Компанійця, похованого на території Мотриного монастиря. “Розмовляючи з ним, – писав Юрій Горліс-Горський, – я не

Вірою, пам'яттю, Самопожертвами... Де на характері, Де просто впертими. Ясними зорями, Чистими росами. Не гречкосіями, Не малоросами.

Військовослужбовець 13-ї бригади НГУ “Хартія” Вахтанг Кіпіані сказав: “Мотрин монастир – дивне місце, тут досі панують московська церква і «руський дух», а стоїть величний хрест тому, хто різав червоних зайд з їхнім «руським міром»... Ми не уявляли, що самі візьмемо участь у цій боротьбі, але, знаючи, що стоїмо на плечах таких титанів, легше воювати, легше мотивувати

міг відірвати очей від його обличчя. Було воно класично гарне: чисті риси, густі, як намальовані, брови, палкі чорні очі – ласкаві та смілі...”. Довершила образ Івана Компанійця сестра Федора: “Був одягнений, аж страшно дивитись: шапка – сива, шлик – червоний, чемерка – чорна, обкладена сивим, пояс – червоний, штани – червоні, як козацькі, широкі, чоботи – лаковані”. А пояс зав'язаний «по-козацьки».”

“Це чітко видно на фотографії, – сказав Роман Коваль. – Іван Компанієць мав великий успіх у жіноцтва. Як із гумором казав Юрій Горліс-Горський, жінки «бігали до монастиря молитися до його чорних брів». Суворий Андрій Чорно-та вважав його великим воїном. «Думаєш, – говорив він Залізнякові (Юрію Горлісу-Горському), – багато Україна таких Компанійців має?»”.

Панотець Василь Циріль відслужив літію по героєві.

Сотника Компанійця вшанували піснями Світлана Мирвода (“За байраком байрак” на сл. Тараса Шевченка), Володимир Гонський (“До Пресвятої Богородиці”) і Василь Лютий (“Як прощався стрілець”). А поет зі Сміли Анатолій Терещенко прочитав уривок зі своєї поеми “Довгий шлях, або Короткий курс історії”.

Кожного дня
Помирає Вкраїна!
З кожним героєм,
З кожною долею.
Та кожного дня
Воскресаємо: волею,

інших іти до війська, до волонтерської діяльності, до культурної праці... Панові Ковалю, звичайно, доземний уклін за ті десятки і десятки книг, які фактично пробудили очей вогонь Холодного Яру...”

Далі дорога пролягла на Меморіал козакам-добровольцям. “Сумно і боляче бачити пам'ятники тим, кого знав особисто, – зазначив Вахтанг Кіпіані. – Завдяки зусиллям і перу Романа Ковалю в Україні існує культ холодноярських героїв. І забути через десятиліття історії ожили спочатку в книгах, а потім і в назвах підрозділів ЗСУ, вулицях і, головне, свідомості”.

Квіти лягли до могили Героя України Георгія Тарасенка та до пам'ятника полеглим воїнам 93-ї ОМБр “Холодний Яр”. У почесній варті стояли юні козаки і козачки військово-патріотичного клубу “Бойові мурахи”.

Тут, на Пантеоні героїв, Роман Коваль оголосив лауреата Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського за 2024 р. – Юрія Юзича, дослідника Визвольного руху ХХ ст., голову Крайової пластової ради, – за книги, створені у співпраці з Історичним клубом “Холодний Яр”, за вагомий особистий внесок у відродження історичної пам'яті та духовності українського народу, фундаментальне дослідження Визвольного руху українського народу в 1917 – 1920-х роках, утвердження національних цінностей у житті українського народу.

Оскільки пан Юрій мав пластові зобов'язання в іншій області, ди-

плом прийняли пластуни Микола Калько та Володимир Рідний.

На честь полеглих борців співали Василь Лютий (“Мчать козаки”, у музичному супроводі цимбалістки Оксани Бут) та Світлана Мирвода (“Стрілецький романс”, сл. Степана Галябарди, муз. Павла Зіброва).

Андрій Купчин прочитав геніальний вірш Юрія Руфа.

Ти твердо йшов дорогою життя,
Обрав свій шлях і до кінця не
схибив.
За Україну кликав ритм
серцебиття –
Ти чув цей поклик та зробив свій
вибір.
По собі залишивши добрий слід,
Віддав гаряче серце Батьківщині.
Твоя душа біля святих воріт
Вітала сотню звичним: “Слава
Україні!”

До козацтва з теплим словом звернувся начальник управління агрономічного розвитку Черкаської районної адміністрації Петро Данилишин, який у червні допомагав у спорудженні пам'ятників на Меморіалі козакам-добровольцям.

Після літії на могилі Георгія Тарасенка сердечно промовляли Леся Островська, в. о. голови Черкаської “Центру” друг “Гот” та воєк “Карпатської Січі” Сергій Щербина-“Свобода”.

А далі всі рушили на хутір Буда, де поклали квіти до пам'ятників кобзареві Тарасові Силенку і комбатові “Карпатської Січі” Олегові Куцину. “Бойові мурахи” та старші козаки перед храмом Калнишевського осяятили зброю. Чин посьяти здійснив козацький капелан Василь Циріль.

У святковому концерті взяли участь учась народна артистка України Світлана Мирвода, кобзар Василь Лютий, Оксана Бут, соліст Черкаського камерного оркестру Олександр Шнайдер, заслужений діяч мистецтва Володимир Гонський, бандуристка Лариса Веселова, Юрій Марштупа, Роман Чуприна (онук сл. п. бандуриста Олексія Чуприни) та юні співаки Олександр Кривницький і Михайло Крохмаль.

Роман Коваль подарував книги про Визвольну боротьбу “Бойовим мурахам” – Олексію Муравйову-“Вітру”, Іванові Нестеровському, Ігореві Горбаню, Вероніці Кириченко, Назарові Чернишу.

Анатолій Терещенко розповів про повернення з небуття отамана Черкащини Василя Яблуньки (“Яблукко”), який воював проти російських окупантів у Матусівській волості та Лебединському лісі.

Наш партнер – Центр допомоги армії – підготував локації, на яких збирали кошти на купівлю засобу радіоелектронної боротьби (РЕБ) для 58-ї ОМБр. Працювала виставка артефактів війни, привезених із фронту. Діти мали змогу навчитися зібрати і розібрати автомат з допомогою військово-службовця Олега та щиро випустити кулі по портрету путіна. На аукціоні продали за 2000 грн тубус від снаряда 155-го калібру, який розписала донька військово-службовця Лілія Майборода. Загалом вдалося зібрати 58063 грн на наше рідне військо.

Організатор свята козацької Покрови в Холодному Яру – Історичний клуб “Холодний Яр”. Партнери заходу: Музейно-етнографічний комплекс “Дикий хутір”, Національний природний парк “Холодний Яр”, ГО “Туристичний рух Чигиринщини”, Черкаський осередок Пласту, військово-патріотичний клуб “Бойові мурахи”, газета “Незборима нація” та ГО “Центр допомоги армії”.

Друзі, щиро дякую за пожертви на нову (українську!) меморіальну дошку на Мотриному монастирі, її урочисте відкриття та вшанування полеглих героїв на Покрову в Холодному Яру 5 жовтня 2024 року. Ось імена жертводавців: В. Павлов – 20 грн; Ю. Прокопенко – 99,50 грн; О. Комарова, Г. Красільчук, Ю. Плахотнюк, Тетяна Купріянець, С. Блажчук, Л. Гузніна – по 100 грн; Артем Крохмаль – 199 грн; Л. Ключовська, Леонід Ключніков, Максим Лободзінський, М. Бельмега, Леонід Шибря, Володимир Гребінник, О. Переслов – по 200 грн; М. Педченко – 250 грн; О. Гирман, В. Лук'янов – по 300 грн; Вікторія Крамар, А. Коваленко – по 400 грн; Орест Данилевич, Анатолій Балюк, Вахтанг Кіпіані, Юлія Крапива – по 497,50 грн, Віктор Кривуля, В. Коваленко, Олег Голуб, Віра Мазурок, І. Вівчарук, Яків Прогнімак, Тетяна Купріянець – по 500 грн, Іван Кравцов – 975,10 грн, Василь Яблонський, Ігор Бабіченко, Богдан Легоняк, І. Лукецький, Роман Коваль, Леонід Ключніков, Микола Гребінник, Геннадій Антіпов, Олег Ситюк, Володимир Гонський, Вікторія Тарасенко, Сергій Щербина – по 1000 грн, Леся Козенко – 1500 грн, Сергій Коваль, Максим Селюзкін, Ірина Оксинь, Юлія Мирвода – по 2000 грн, Євген Чубук – 5000 грн, невідомі жертводавці – 199 грн і 495,51 грн. Всього надійшло 37628,11 грн.

Ще одну добру справу зроблено!

Українізація Мотриного монастиря почалася!

Другий день свята Покрови провели вже у вужчому колі. Ми вклонились нашим полеглим друзям на Пантеоні, обійнялися біля меморіальної дошки на славу нашим героям, що розташована на стіні Мотриного монастиря, поклали квіти до дорожніх пам'ятників героям у центрі Мельників, вшанували могили Василя Чучупака і його козаків, а тоді помандрували на дитячі стежки Максима Залізняка – у с. Івківці, на гору Семидубову, де всі відчували радість українського буття. Настрій був піднесений, світлий, сповнений щастя. Першою роззулася Світлана Мирвода, щоб відчуті ці стежки, ту енергетику, яка колись напоювала юного Максима... Дівчата стрибали як безтурботні діти, співали, сміялися...

А потім було відвідування гололівської “Духмяної хати” та раювання на гостині в Олександра Шнайдера в Гололівці – на веранді з розлого-величним видом на Івківці. Олександр казав, що в сонячну погоду краєвид тут видно на 30 км. За цим столом не раз був щасливий над друг Олег Куцин...

Усі поверталися з Холодного Яру на Київ у піднесеному настрої, заряджені на продовження боротьби.

СКОРОСТРІЛ У ЛЯШКАХ МУРОВАНИХ

Уривок з майбутньої книги “Діти у Визвольній війні”...

Кінець 1918 року. Дев'ять сотня УСС держить позиції в Ляшках Мурованих. (...) Ворожий скоростріл уміщений коло костела, який ще вчора перед полуднем досить дошкулював всім, розбив двома чудесними салвами з батареї сот. [Ярослав] Воевідка.

Тепер на залізничнім шляху стоїть наш скоростріл, такий гарний, новенький “Шварцльозе”. Дивиться своїм одним оком між хати Малехова і час від часу злісно затуркоче, як десь покажеться ворожий вояк.

Панцирний щит крив скорострільника, який чваниться скорострілом як не знати чим. Аж рука свербить, так хочеться спробувати пустити кілька стрілів. Прошу скорострільника:

– Товаришу “старший”, дайте спробувати, як б'є ваша машинка! Та де там! Ані за три папіроси не хоче.

Як ні, то ні. Овва, обійдусь, може, як прийде другий на зміну, тоді, може, вдасться...

У Малехові ніхто не рухається. Скорострільник мусить, як сам каже, “на мінутку” відскочити.

Сідаю за скорострілом і прошу Бога, щоби тепер там появилася яка ворожа маківка. І дійсно, придивляюся: стоїть коло стодоли з крісом у руці й дивиться на наш бік. Обертаю легко скоростріл трошки направо, мірник добрий. Так! Серце б'ється, малий натиск – і скоростріл дрожить у руках:

та-та-та – та-та-та-та – і синулись кулі коло ніг ворожого вояка. Бачу добре, як земля зі снігом підсакає коло ніг. Антек (так в УГА називали поляків. – Ред.) аж підскочив, кріс випустив з рук і зник. Чи цілий – не знаю. А тут вже летить засапаний скорострільник, штани в руках, ремінь на шії і кричить немов сказився. Толкую, що показалося 10 ворожих вояків і я “мусів”.

Втихомирю гнів скорострільника папіросом, надходить зміна, і ми зі скорострільником йдемо пообідати, кожний до своєї часті.

– Б'є, – кажу, – добре твій скоростріл, – і прикидаюся, якби я на тім розумівся.

Скорострільник надувається гордощами, а я, щоби позлостити його, тугну даліше:

– А бив би ще краще, якби мав кращу обслугу, – і даю ногам знати...

Василь ГОРБАЙ

Дж.: Горбай В. Два спомини // Літопис Червоної Калини. – 1930. – Ч. 7–8. – Липень–серпень. – С. 7; Свобода (Джерзі Сіті). – 1930. – Ч. 256. – 3 листопада. – С. 2.

На світліні – Василь Горбай.

СМЕРТЬ КИТАЙЦІВ

Мав колись намір підготувати книгу з отаких яскравих епізодів, та руки поки що не дійшли...

1-ша дивізія Добровольчої армії, захопивши монастир Покровська община, що був неподалік кубанської станиці Дінської, взяла в полон близько двох десятків китайців. Їх, як і латинців, завжди нищили на місці.

Так сталося і цього разу. Китайці стали в ряд і по черзі підходили до колоди, клали на неї свої голови, а черкеси їх рубали. Василь Іванис був вражений тим спокоєм, з яким китайці віддавали своє

життя: ні сліз, ні прохань, жодного звуку.

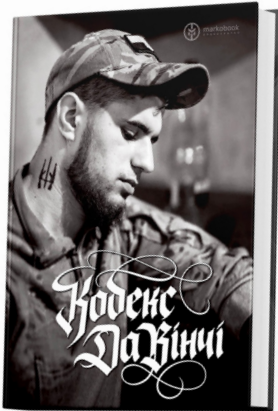
Ті, що мали коси, самі підносили їх, щоб не заважали рубанню.

З цією історією я колись ознайомив Василя Шкляра. І він використав її в романі “Чорний Ворон”. У джерельній базі ми забули ім'я Василя Іваниса, останнього українського кубанського прем'єра. Аж тепер виправляємо помилку.

Роман КОВАЛЬ

Дж.: Іванис В. Стежками життя. – Новий Ульм, 1959. – Кн. II. – С. 150.

“ВОВЧА ЗГРАЯ” БОРЦІВ ЗА УКРАЇНУ

До вашої уваги передмова Романа Ковалю до книги “Кодекс Да Вінчі”, яка вийшла у Видавництві Марка Мельника.

Дмитро Савченко назвав “Да Вінчі” “палаючим пасіонарієм”, “стовпом сучасного націоналізму”. Я б уточнив – бойовничого націоналізму, агресивно-радісного, усміхненого і веселого, який рішуче розчищає будівельний майданчик Української держави від російського сміття.

Український націоналізм із книжного, словесного, декларативного знову перетворився на націоналізм бойовничий, животворчий. І насамперед завдяки таким, як Дмитро Коцюбайло, Тарас Бобанич-“Хаммер”, Олег Куцин та Андрій Жованик, які невдовзі по смерті зійшлися всі в Холодному Яру – на Пантеоні героїв.

Колись ці хлопці брали участь у вшануванні холодноярських героїв, тепер інші збираються в Холодному Яру, щоб ушанувати їх.

Правнук вояка УПА Дмитро Коцюбайло прийшов у світ 1 листопада 1995 року. За кілька днів перед його народженням, 28 жовтня, ми провели перше вшанування героїв Холодного Яру – поставили меморіальний знак на місці останнього бою Василя Чучупака. Останній бій Дмитра буде через 27 років... А перше козацьке хрещення Дмитро пройшов під час Революції гідності – у вуличних боях грудня 2013 р. в Києві в лавах “Правого сектору”.

Коли російські війська почали анексувати Крим, Дмитро пішов до війська. Було йому 18 років. Уже у 2014-му юнак став командиром відділення з десяти осіб. У с. Пісках під Донецьким аеропортом дістав важке поранення. Повернувшись після лікування, став командиром взводу, а в січні 2015 р., маючи 19 літ, прийняв роту 5-го батальйону ДУК “Правий сектор”.

Майже 9 років Дмитро воював на Сході України. Брав участь у звільненні Карлівки, Пісків, Авдіївки, в лютих боях під Степанівкою, Савур-могилою, Старогнатиною, у кривавих сутичках у районі Білої Кам’янки, на Світлодарській дузі, у другій битві за Авдіївку...

2022 року, під час широкомасштабного вторгнення кацапської орди, підрозділ “Да Вінчі” боронив Київ, Харків, Сумщину, Чернігівщину, знову Донеччину. А тоді ще й Запорізьку область – “вовки” взяли участь у важких боях за м. Мологи, на підступах до Гуляйполя та Оріхова. Тоді горіло скрізь... І “пожежну команду” “Да Вінчі” перекинули на Київщину та Чернігівщину, де “вовки” взяли участь у звільненні Ново-Биково й Басані. Не обійшлося без них і в боях за Нововоронівку та Осколівку, що на Херсонщині. Відчули силу підрозділу “Да Вінчі” й на Слобожанщині...

Воював Дмитро Коцюбайло також в околицях Лисичанська, Сіверська, Святогірська, Богородичного, Тетянівки, Клинового, Серебрянки, Берестового, Покровського, Бахмута, Білогорівки, Балаклії... Бив кацапню в Куп’янському, Борівському та Ізюмському районах Харківщини.

“ХЛОПЕЦЬ ІЗ СВІТЛИМ ОБЛИЧЧЯМ”

1 вересня біля Малої Токмачки Запорізької області загинув Георгій Шовкошитний. Лейтенант, командир протитанкового взводу. Хлопець із світлим обличчям. Добровольець. Син свого батька, Володимира Шовкошитного, письменника, державця й політика, ліквідатора-чорнобильця. Саме Шовкошитний-старший був організатором і одним з учасників перепоховання з пермських мерзлот до Києва останків Стуса, Литвина й Тихого. Син не міг бути іншим. Воює й ще один син, Родіон, – від початку АТО. Що тут додати? Хіба таке: аби більшість українських родів жили так, як ко-

яким кутом? – запитав у “Да Вінчі” у 2017 р. журналіст Михайло Ухман.

– Я не вчився цього, воно все якось само виходило, інтуїтивно, і жодного разу в мене не було промаху, – відповів Дмитро. – Тільки раз мені заборонили виїжджати стріляти – коли я хотів вискочити на саму розв’язку і впритул знищити з танка позиції москалів. У всіх інших виїздах я сидів на башті танка, керував діями хлопців. Такі дії мотивували екіпаж танка, вони бачили, що в будь-який час я можу загинути, але все одно їду з ними. На позиціях навіть почали ходити чутки, що я п’яним виїжджаю стріляти або під дією наркотиків, – інакше ніхто не міг пояснити мою мотивацію.

Оця безмежна хоробрість і створила “Да Вінчі” репутацію. Його всі поважали, всі говорили про нього з повагою.

Дмитро Коцюбайло був воїном від Бога.

То який же кодекс “Да Вінчі”?

Це 10 заповідей, 12 прикмет і 44 правила життя українського націоналіста. І Молитва українського націоналіста:

Україно, Свята Мати Героїв, зійди до серця мого, прилинь бурю вітру кавказького, шумом карпатських ручаїв, боїв славного Завойовника Батька Хмеля,

тріумфом і гуком гармат Революції, радісним гомоном Софійських дзвонів.

Нехай в Тобі відроджуся, славою Твоєю опромінюся, бо Ти все життя моє, бо Ти все щастя моє. (...)

У чинах тих хай знайду я смерть солдату, смерть у муках за Тебе.

І розплинуса в Тобі я, і вічно жити-му в Тобі.

І “Україна, Свята Мати Героїв” зійшла до його хороброго серця.

За п’ять років Дмитро повернувся до Холодного Яру: у червні 2023 р. на стежках Максима Залізняка, Тараса Шевченка, братів Чучупаків, Андрія Чорноти, Горліса-Горського – у Холодному Яру, на найвищій його точці, засочив пам’ятник видатному українському воїнові. Поруч зібралися його побратими – “Хаммер”, Куцин і Жованик. 30 вересня до них приєдналися Юрій “Руф”, Олег Собченко, Юліан Матвійчук і Денис Антіпов. А 22 червня 2024 р. коло шляхетних стало ширшим: Історичний клуб “Холодний Яр” відкрив горельєфи Павлові Наконечному-“Історику”, Олександрові Пастуху-“Доброму”, Олексієві Рубцову-“Солдату” та Вікторів Шарому-“Паланковому”.

Меморіал козакам-добровольцям, який творить Історичний клуб “Холодний Яр”, стає головним святилищем у Холодному Яру. Як і прорікав Дмитро Савченко (у передмові до моєї книги “Побратима мого зачепила куля вражача”), Пантеон у Холодному Яру став “місцем сили всіх правих та священним Олтарем”.

А книга “Кодекс Да Вінчі” посприє, щоб всенародна любов до Дмитра Коцюбайла переросла в його культ.

І на футболках та в серцях наша молодь носитиме святий лик рідного “Да Вінчі”, а в руках – зброю, з якою не розстанеться, навіть коли ми переможемо історичного ворога.

Ми ніколи не забудемо, що шлях до нашої вікопомної перемоги торували “Да Вінчі” і його друзі на “вовча зграя” борців за Українську державу.

Роман КОВАЛЬ, Історичний клуб “Холодний Яр”

Примітка. Горельєфи в Холодному Яру створив земляк “Да Вінчі” з Прикарпаття – Ігор Семак.

зацький рід Шовкошитних, аби так докладалися до загальної справи, було б усе трохи по-іншому... Слава, честь і вічна пам’ять героєві Георгію. Співчуття, шана й поклін батьку-матері, всій родині.

Сини Анатолія Лупиноса й Валерія Іллі теж стали в той шерг. Микола й Тарас. Жодними словами хлопців не оживиш. Але є щось більше, ніж поверхня реальності, адже нація – сукупність “і мертвих, і живих і ненароджених”, як давно було сказано. Забрати їх із вічної української спільноти нікому не дано. Честь.

Павло ВОЛЬВАЧ

“ЯКБИ ВСІ ВОЮВАЛИ ЯК САБА»...”

18 жовтня на Покровському напрямку загинув молодший сержант Віктор Стельмах-“Саба” – один з найкращих операторів БПЛА 68-ї Єгерської бригади ім. Олеси Довбуша.

“Саба” – з Рівненщини, 1995 року народження. На фронті особисто знищив понад 500 росіян. Це твердження його командира Андрія Оністрата.

Віктор стояв біля витоків створення підрозділу “Шершні Довбуша”. Вважав, що мусить боротися з несправедливістю та жорстокістю, яку Росія принесла на нашу землю.

“Він навчив величезну кількість пілотів, – розповів Андрій Оністрат. – Він був найкращим пілотом. Ми вдихали на десятих успішних робіт. У нього була справжня спрага до війни. Це був хоробрий патріот. По-справжньо-

СЕСТРА “ДА ВІНЧІ”

Олександра, молодша сестра Героя України Дмитра Коцюбайла (“Да Вінчі”), стала до лав 1-го окремого штурмового батальйону імені свого брата.

му хоробрий! Він особисто знищив понад 500 рашистів. Завжди, коли я представляв його комусь, казав: якби всі воювали як «Саба», ми б війну вже давно виграли”. Вічна слава!

ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ ОСОБА (24.05.1989, м. ДОБРОМИЛЬ, ЛЬВІВЩИНА – 6.10.2024, ДОНЕЦЬКА ОБЛ.)

Василь Особа захищав Україну у 4-му батальйоні “Сила Свободи” бригади швидкого реагування НГУ “Рубіж”. Мінометник, старший солдат, боець Легіону Свободи, створеного Олегом Куцином.

Закінчив Національний університет “Львівська політехніка”.

Від 2009-го – член ВО “Свобода”. Учасник Революції гідності.

Зять Ірини Фаріон.

Загинув у бою на Сіверському напрямку.

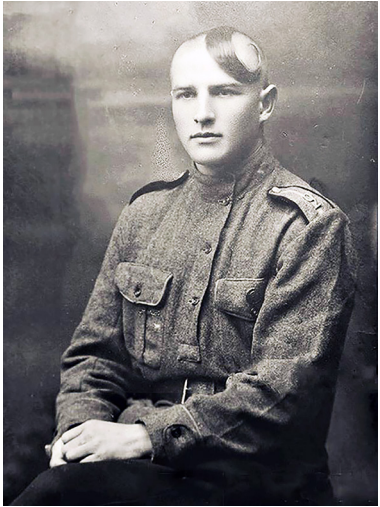
Похований 12 жовтня на Полі почесних поховань (№ 86А) Личаківського цвинтаря.

Залишив у скорботі дружину Софію Семчишин та двоє дітей – Еву і Дмитрика.

Нагороди: почесна відзнака “Хрест 54-ї ОМБр”.

Вічна слава!

“ДО ПОМСТИ НАД КАТОМ УСЮДИ І СКРІЗЬ!”

Ніби про нинішній день, про нинішню війну...

Ось кінцівка цього вірша:

(...) Бо дух цей ніколи не дасть нам спокою – Він буде так довго нас рвати до бою, Аж поки не дійдем до тої мети, За котру він гордо віддав своє тіло, А нам полишив тут незломну віру У святість – ідейність його боротьби... А зараз, коли то так ворог лютує, Коли він країну всю нашу руйнує І топить у крові та в морі із сліз, – Цей дух завзиває всі громи – всі тучі, Природні всі сили і душі могуті: “До помсти над катом усюди і скрізь!”

Роман КОВАЛЬ

На світліні – Володимир Стефанишин (загинув 5 листопада 1921 р. під час Другого зимового походу УПА).

“ЦЕ ТОБІ ЗА ОБРАЗУ ПЕТЛЮРИ!”

1920 року в таборі для інтернованих вояків Армії УНР виступав знаменитий співак, киянин Олександр Вертинський, кумир російської публіки. Під час виступу він несподівано кинув клини на адресу УНР і Симона Петлюри. Тоді на сцену вийшов молодий поручник. “Це тобі за образу Петлюри!” І дав листа.

Поручника Сергія Нагнибіду затримали. Поляки протримали його за ґратами дві доби... Хто він? Ось коротка біографічна довідка...

НАГНИБІДА Сергій Лукич (16.09.1898, с. Солоники, тепер Кременчуцького р-ну Полтавської обл. – 21.01.1987, с. Дарбі, Великобританія). Військовий та громадський діяч, диригент; комендант штабу 13-ї бригади Армії УНР (1920), відповідальний за матеріально-технічне забезпечення авіаційної бази № 3 Військово-повітряних сил Війська Польського (1927 – 1939), член управи Союзу українців у Великій Британії (СУБ, 1946 – 1948), диригент хору Лондонської парафії

УАПЦ (1951 – 1972); звання – поручник Армії УНР (полковник на еміграції), майор Війська Польського (1945). Лицар Хреста Симона Петлюри і Воєнного хреста. Похований на Українському православному цвинтарі Св. Андрія в Бавнд-Бруці (США). 29 квітня 2022 р. Історичний клуб “Холодний Яр” листовою запропонував міському голові Кременчука Віталію Малецькому увічнити в назвах вулиць і площ міста борців за УНР. Великий й змістовний був лист! Але вшановано було лише чотирьох осіб з великого списку, серед них і Сергієвого брата – підполковника Армії УНР Івана Нагнибіду. Вулиця лейтенанта Шмідта тепер названа іменем Івана Нагнибіди. А Сергія Нагнибіду проігноровано, – мабуть, тому, що в нього звання нижче...

А Вертинський напередодні смерті висловив думку, що жалкує, що був російським артистом, а не українським...

Роман КОВАЛЬ

ДО БОЛБОЧАНА НА СТ. БАЛИН

22 жовтня 2024 р. з Олексієм Мушаком ми вирушили з Києва на Хмельниччину, на станцію Балін, де в червні 1919-го обірвалося життя полковника Армії УНР Петра Болбочана, – щоб почати підготовку для належного вшанування його пам'яті.

З Калуша до Балина приїхав наш товариш – скульптор Ігор Семак, автор Меморіалу козакам-добровольцям у Холодному Яру. Участь у нараді однодумців узяти депутат Кам'янець-Подільської районної ради Володимир Баранівський, Ігор Ялоха (голова Смотрицької громади), Михайло Бережанський (староста Балинського старостинського округу), Славко Полятинчук (голова “Просвіти” м. Кам'янця-Подільського) та інші добродії.

Зустрілися всі біля пам'ятного знака Петрові Болбочану, поставленого 2005 року. На жаль, мармурову плиту споруджено нижче перону, у низині, а напис на ній невиразний – щоб розібрати, треба підходити впритул.

Ми вирішили свій проект не поєднувати з цим меморіальним знаком: досить уже ставити нашим героям пам'ятники в кущах!

Тож я запропонував спорудити пам'ятник просто перед історичним станційним будинком – щоб Болбочан став духовним осердям цієї території, де він спочиває.

Усі з цим погодилися. Але тут до нас несподівано долучився начальник станції. Звичайно, я мусив запитати його думку.

Чоловік нашої ідеї не зрадив. – А може, він тут буде комусь мішати? Краще поставити ось там, біля тої плити, там він нікому не мішатиме.

Ось смішно-гірка правда життя! Пам'ятник українському воєначальнику “буде комусь мішати”? Цікаво, чи “мішав” би начальникові станції пам'ятник якомусь советському “герою”?..

Після цього я – вже не надто прихильним тоном – коротко поставив останнє запитання:

– А якщо начальство накаже, то виконаєте?

– Так, – з готовністю відповів начальник станції.

Ну й добре. Листа до керівництва Укрзалізниці Історичний клуб “Холодний Яр” та Благодійний фонд “GloryUA” вже підготували... І, звичайно, ми розраховуємо на позитивне – державницьке! – рішення.

А поки що я подарував для хліборобів Смотрицької громади та Балинського старостинського округу два примірники нашої з Юрієм Юзичем книги “Петро Болбочан. Спогади, свідчення, документи”. Нехай працюють! Нехай освітлюють променями слави запорожців Бол-

бочана козаків і козачок землі, яка навіки прихистила нашого друга!

Дякую за сприяння в організації поїздки Вікторові Притуляку, Русланові Йолтуховському, активістам ВО “Свобода”, зокрема Володимирові Баранівському, а насамперед Олексієві Мушаку, який і був ініціатором ідеї вшанування дорогої нам людини та організатором першої поїздки на станцію Балін, до полковника Болбочана.

Нагадую, що 5 листопада 1918 р. Гетьман України Павло Скоропадський за переможи бої 2-го пішого Запорозького полку Петра Болбочана над росіянами (в обороні українського кордону) підвищив його до звання полковника Армії Української держави з формулюванням “ЗА БЛИСКУЧЕ СЛУЖІННЯ УКРАЇНІ”. Це була оцінка професійного військового, генерала-лейтенанта Павла Скоропадського. До слова, маємо намір вшанувати і його – Гетьмана Української Держави.

А тим часом скульптор Ігор Семак уже почав працю над ескізом майбутнього пам'ятника полковникові Болбочану – творцеві українського війська, яке і тепер продовжує свою важку битву з історичним ворогом.

Роман КОВАЛЬ, Історичний клуб “Холодний Яр”

“НЕ ЗАБУДЕМО І НЕ ПРОБАЧИМО”

11 жовтня 2016 р. письменниця Тетяна Лемешко записала розмову зі скульптором Михайлом Горловим, учасником Революції гідності. Пропонуємо вашій увазі уривок з цього неопублікованого інтерв'ю. Розповідає Михайло Горловий...

2013 року в Україні царювала п'ята колона. При владі – антиукраїнське шобло: Янукович, Азаров, Єфремов, Вілкул, Ахметов, Бойко, Добкін, Кернес, Олійник, Богатирьова, Арбузов, Шуфріч, Медведчук, Царьов, Табачник та інші ненависники України, які мали б сидіти за ґратами, а не при владі.

Знищувались українська мова, історія, традиції. Засоби масової інформації – преса, радіо, телебачення, інтернет – все було підпорядковане проросійським бандам, олігархам, які грабували український народ матеріально і духовно. Багатство України осідало за кордоном в офшорах.

Мовчати було неможливо...

У той день, коли вбили вірменина Сергія Нігояна і білоруса Михайла Жизневського, я був на вулиці Грушевського... Зустрів там художника Василя Корчинського, він, засмалцьований, увесь у сажі, нисив шини на вулицю Грушевського. Ми з Василем неодноразово брали участь у різних акціях: то визволяли майданівців із судів, то на Поштовій площі допомагали прорватися хлопцям, які везли дрова на Майдан, де мерзли люди, а міліція не пускала.

У беркутівців жалю до людей не було. Вони готові були будь-якої миті схопити людину і покалічити або вбити.

Після перших убивств мирний протест переріс у революцію... З усіх куточків України з'їжджалися патріоти і допомагали хто чим міг. Люди не хотіли янучарської України, їм потрібна була Українська Україна.

Ти ж пам'ятаєш, як з головної сцени Євромайдану, незмінними ведучими якого були Євген Нищук і Володимир Гонський, я читав свої вірші про Україну, про Сергія Ні-

гояна і Михайла Жизневського, про нашого славного земляка полководця-отамана Данила Терпила (Зеленого) – побратима мого діда Петра Стрільця, сотника-зеленівця. Виступав і біля вільного мікрофона на Хрещатику.

У приміщенні Київської міської ради часто проводились лекції з історії України, читання поезії. У Літературному марафоні брали участь і наші колеги – радосинці Тетяна Винник, Ірина Кравчук, Наталка Позняк, бандуристи Тарас Силенко і Ярослав Чорногуз та інші.

Зустрічався і з Романом Ковалем, Сергієм Лакизою, Наталкою Любиченко, Оленою Артюшенко, Людмилою Кубрак, Олексієм Новохатьком, який 18 лютого, у переддень розстрілу Небесної сотні, був поранений. Бачив там і своїх односельців-щербанівців Ніну Ігнатенко та Володимира Ігнатенка, який згодом працював над проектом пам'ятника Небесній сотні. На жаль, не дожив...

18 лютого біля Верховної Ради був мітинг протесту. Я приїхав на мітинг о пів на десяту. Від вулиці Інститутської до Верховної Ради всі провулки були перекриті міліцейськими КРАЗами, за ними стояли беркутівці. Люди підпалили ці машини. Почався штурм провулків, летіло все, що було під руками. У відповідь міліція і беркутівці закидали нас гранатами і почали стріляти. Поруч мене осколок із гранати розсік лоба жінці, кров залила їй обличчя – лікарі швидко надали допомогу. А мене чорна пластикова куля ударила в груди з лівого боку. Влучивши в пряжку від ранця, відскочила на асфальт. Хлопець, що стояв поряд, схопив ту кулю і не віддав. Я йому сказав:

– Це моя куля!

– А я забираю її для колекції! – втікаючи, вигукнув він.

Я пішов до іншого провулка, там теж падали машини. Зустрів художників: Олександра Мельника зі своєю картиною, Олександра Івахненка і Володимира Гарбуза... На Інститутській побачив лавину

людей у диму, які бігли і кричали, що “Беркут” пішов у наступ – б'ють усіх підрані і закидають гранатами. Я повернувся й побіг разом з людьми назад. Коли порівнялися з парком, на перехресті подумав: “Куди ж бігти?” Вирішив бігти в бік метро “Арсенальна”. Всі інші кинулись в апендицит провулка... Там їх позв'язачом біли і калічили беркутівці, міліціонери з даху будинку кидали гранати просто в людей.

А потім була страшна ніч штурму Майдану беркутівцями. І якби на світанку із Західної України не прибула підмога, то не знаю, що було б сьогодні з Україною.

Плани Москви провалилися. Янукович утік у Росію. Московія – найлютіший ворог України, це вбивці нашого народу. Крах російської імперії неминучий. Не забудемо і не пробачимо! Слава Україні!

На світліні – Михайло Горловий і Роман Коваль. Майдан Незалежності, Київ, 19 січня 2014 р.

СПАСІННЯ У ВІРІ І БОРОТЬБІ

1. Навіть істинних мудреців істина часто захоплює зненацька.
2. Міру ціню, перед непомірним схиляюсь.
3. Не все так погано, як здається. Не все погано – вже гарно.
4. Висловлена істина не зникає, якщо навіть і забувається, а починає жити самостійним життям.
5. І знову мудрості вино я п'ю із келиха розчарування.
6. Головна таємниця людини – таємниця її долі.
7. Свобода не скасовує потребу, а здійснює над нею.
8. Знання живить розум, прагнення – волю.
9. Скромність – річ чудова, коли є чим вихвалитися.
10. Історія повна кривавих справ. Підступність історії безмежна.
11. Катастрофи – межі епох.
12. Страждання поглиблює процес самопізнання і сприяє самовдосконаленню.
13. Вершини кличуть, глибини ваблять.

14. Читаючи між рядків, я багато що зрозумів. Тепер я вчуся читати між книжок.
15. Друзі твого успіху – ненадійні друзі. Їхня дружба минає разом із твоїм успіхом.
16. Прекрасні монстри особливо небезпечні.
17. Приборкуючи утробу, звільнюємо дух.
18. Турбота про своє здоров'я – важлива форма роботи над собою.
19. Обов'язок не тягар, турбота про ближніх – не клопіт.
20. Любов до України не обов'язок, а джерело натхнення.
21. Думки, породжені страхом, несуть загрозу розуму.
22. Ревна віра в себе – джерело сили волі.
23. Історики – пророки минулого, співавтори історії.
24. Спасіння у вірі і боротьбі.
25. Мудрість посередині, мужність попереду.

Андрій КОВАЛЬ, історик

ХТО ВІДПОВІВ ЗА ЦЕЙ ЗЛОЧИН?

Україна, 1998 рік.
“Обеззброєння триває. За рішенням Ради національної безпеки і оборони, сорок стратегічних бомбардувальників Ту-160 і Ту-95 МС будуть ліквідовані. (...) Україна лише собі лише два

літаки – як музейні експонати. Чи не було достойнішого виходу, пане Горбулін?”

Дж: Незборима нація (Київ). – 1998. – Ч. 9 – 10 (140 – 141). – Травень. – С. 4.

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ “ОТАМАНІЯ”

Книги Історичного клубу “Холодний Яр” можна придбати через крамницю “Отаманія”. Ось тут: <http://otamania.in.ua>

АРХІВ ГАЗЕТИ “НЕЗБОРИМА НАЦІЯ”

Тут можна переглянути архів НН: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Nezboryma_Natsia

Сердечно дякуємо за підтримку газети “Незборима нація”!

Людмила АНДРУСИШИН – 300 грн.

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (м. Калуш) – 340 грн

Іван КАЧУРИК – 400 грн

Михайло КОВАЛЬ (Черкащина) – 2000 грн

Сергій ТЕЛЯТНИК (м. Первомайськ) – 2000 грн

Олександр РИЖЕНКО (Київ) – 3000 грн.

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Наш індекс – 33545.

Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна 135 грн.

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Часопис ОУН.

Передплатний індекс 30504.

Ціна 432 грн.

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Ці книги можна придбати через “Нову пошту” і “Укрпошту”, переклавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у ПриватБанку 5169 3305 3001 3009 (якщо переказуєте з ПриватБанку, а якщо з іншого банку, то ось дані одержувача: Коваль Р. М. ФОП 2164918550. Розрахунковий рахунок: UA 3330529900000 26005026800055), а у випадку пожегів – на картку Р. М. Ковалю у ПриватБанку, 5168 7451 7316 4051.

Переславши гроші, просимо через електронну пошту kovalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85, +380 67-726-30-36 (+ телеграм) замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

Ось ціни без вартості пересилки:

“Таємниця отамана Зеленого” Романа Ковалю – 250 грн.

“Це було давно” Юрія Горліса-Горського – 140 грн,

“Шляхетні серця” Романа Ковалю – 300 грн.

“Самостійна Україна” Миколи Міхновського – 300 грн.

“Філософія сили” Романа Ковалю – 115 грн.

“Український націоналізм” (упорядник О. Однороженко) – 365 грн.

“Тарас Силенко, співець не-примиримої України” – 350 грн.

“Полковник Болбочан” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 300 грн.

“Жінки у визвольній війні: історії, біографії, спогади. 1917 – 1930” Романа Ковалю – 350 грн.

“Микола Міхновський: спогади, свідчення, документи” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 550 грн.

[HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/)

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України